

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

Кафедра бухгалтерського обліку та аудиту
(найменування кафедри)

РЕФЕРАТ
кваліфікаційної роботи
на здобуття освітнього ступеня бакалавр
зі спеціальності 071 «Облік і оподаткування»
(шифр та найменування спеціальності)
«Облік і аудит»
(назва освітньої програми)

на тему: «Облік і контроль кредиторської заборгованості на прикладі ТОВ
«Константа-Д»»

Виконавець:

студентка ЦЗФН 4 курс 1 група
Андрузська Катерина Олегівна
(прізвище, ім'я, по батькові)

_____
/підпис/

Науковий керівник:

ст. викладач
(науковий ступінь, вчене звання)
Кубік Валентина Дмитрівна
(прізвище, ім'я, по батькові)

_____
/підпис/

Одеса 2022

ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА РОБОТИ

Актуальність теми. У процесі своєї діяльності підприємства систематично вступають у господарські відносини з іншими суб'єктами — працівниками, засновниками, покупцями, постачальниками, фінансово-кредитними організаціями, іншими контрагентами, органами державної влади та місцевого самоврядування тощо. В результаті таких відносин виникає кредиторська заборгованість, яка є предметом безперервного контролю з боку керівництва й фінансових служб. Розрахунки з контрагентами є важливим складником фінансово-економічної діяльності будь-якого підприємства. Вони нерозривно пов'язані з вхідними та вихідними грошовими потоками, які становлять основу процесу забезпечення безперервної діяльності суб'єктів господарювання. Відповідно, правильно організований облік заборгованості підприємства сприятиме недопущенню прострочення термінів платежу і доведення заборгованості до стану безнадійної та позитивно вплине на фінансовий стан підприємства. Вищевикладене зумовлює актуальність теми дослідження.

Мета дослідження. Метою кваліфікаційної роботи є обґрунтування теоретичних положень і розробка рекомендацій щодо вдосконалення бухгалтерського обліку та контролю кредиторської заборгованості в сучасних умовах господарювання на підприємстві.

Задачі дослідження:

- дослідити економічну сутність та класифікація кредиторської заборгованості;
- оцінити кредиторську заборгованість;
- визначити проблемні питання та невирішені аспекти обліку, контролю та управління кредиторською заборгованістю;
- надати загальну характеристику підприємства ТОВ «КОНСТАНТА-Д»;
- проаналізувати облік кредиторської заборгованості на підприємстві: документальне оформлення та організацію зведеного обліку;
- розкрити особливості обліку кредиторської заборгованості в умовах автоматизації;
- розглянути теоретичні аспекти та діюча практика організації контролю кредиторської заборгованості на підприємстві;
- провести аналіз стану кредиторської заборгованості на підприємстві;
- виявити недоліки обліку та контролю кредиторської заборгованості у ТОВ «КОНСТАНТА-Д» і запропонувати шляхи його вдосконалення.

Об'єктом дослідження є система бухгалтерського обліку та контролю кредиторської заборгованості на підприємстві ТОВ «КОНСТАНТА-Д».

Предметом дослідження є методика і організація обліку і контролю, а також економічний аналіз кредиторської заборгованості.

Методи дослідження. Для досягнення поставленої мети використовувались загальнонаукові та спеціальні методи дослідження:

- аналіз і синтез, історичного та теоретичного узагальнення та порівняння - для розкриття сутності кредиторської заборгованості як економічної категорії, визначення проблем та тенденцій розвитку обліку розрахунків з кредиторами;
- причинно-наслідкового зв'язку та системний підхід - при визначенні класифікації кредиторської заборгованості, визначенні порядку списання заборгованості;
- статистичні методи - для визначення стану та динаміки кредиторської заборгованості на досліджуваному підприємстві;
- табличні та графічні - для наочного зображення статистичного матеріалу і схематичного подання окремих теоретичних положень роботи;
- абстрактно-логічні - для формування висновків та узагальнень;
- економіко-математичні - для формування прогнозних показників стану кредиторської заборгованості на наступний період.

Інформаційною базою дослідження є наукові публікації вітчизняних та закордонних вчених, нормативно-законодавчі акти України та інших країн, матеріали наукових конференцій і досліджень, звіти та аналітичні матеріали відповідних державних органів, дані звітності підприємства ТОВ «КОНСТАНТА-Д», офіційних статистичних видань.

Структура та обсяг роботи. Кваліфікаційна робота магістра складається зі вступу, трьох розділів, висновків, списку використаних джерел (55 найменувань) та 11-х додатків. Загальний обсяг роботи становить 101 сторінка. Основний зміст викладено на 74 сторінках. Робота містить 20 таблиць, 18 рисунків.

ОСНОВНИЙ ЗМІСТ РОБОТИ

У першому розділі **«Теоретичні аспекти розрахунків з кредиторами»** розглянуто економічну сутність та види кредиторської заборгованості, теоретичні основи організації обліку розрахунків з кредиторами та їх нормативно-правове регулювання, визначені методи оцінки кредиторської заборгованості. Також висвітлені проблемні питання та невирішені аспекти обліку, контролю та управління кредиторською заборгованістю.

У другому розділі **«Організаційно-методичні засади обліку кредиторської заборгованості у ТОВ «КОНСТАНТА-Д»** надана організаційно-економічна характеристика діяльності ТОВ «КОНСТАНТА -Д» за 2019 – 2021 роки, виявлені особливості організації первинного, синтетичного та аналітичного обліку кредиторської заборгованості на підприємстві та досліджені особливості обліку кредиторської заборгованості в умовах автоматизації бухгалтерського обліку на підприємстві.

У третьому розділі **«Контроль та аналіз розрахунків з кредиторами у ТОВ «КОНСТАНТА-Д»: теорія, діюча практика та шляхи удосконалення»** визначені теоретичні аспекти та діюча практика організації контролю кредиторської заборгованості на підприємстві, проведено аналіз розрахунків з кредиторами ТОВ «КОНСТАНТА-Д» за 2019 – 2021 роки; на основі виявлених недоліків, розроблені шляхи вдосконалення обліку та контролю кредиторської заборгованості на підприємстві.

ВИСНОВКИ

Проведене дослідження дозволило зробити висновки, основні з яких такі.

Кредиторська заборгованість – це складова кругообігу капіталу, котра виступає предметом обов’язкових правовідносин між боржником і його кредитором, що виникли на стадії постачання і мають гривневий еквівалент, яка виникає у вигляді поточних зобов’язань як заборгованості одного суб’єкта на користь іншого, що виникла внаслідок минулих подій та погашення якої повинно відбутися протягом дванадцяти місяців з моменту її виникнення або протягом операційного циклу підприємства.

Базовим підприємством для дослідження обрано Товариство з обмеженою відповідальністю «КОНСТАНТА-Д», підприємство що надає послуги ремонту автомобілів, технічного обслуговування вантажної техніки, автобусів та спецтехніки і включає в себе 3 незалежних автосервіси. ТОВ «КОНСТАНТА-Д» заснована на приватній власності одного засновника ТОВ «КОНСТАНТА-Д» забезпечено в достатньому об’ємі матеріальними та трудовими ресурсами для здійснення своєї господарської діяльності, але не завжди має достатньо грошових коштів і тому буває неплатоспроможним, при цьому підприємство прибуткове, рентабельне та ліквідне.

Підприємство знаходиться на загальній системі обліку та оподаткування, є платником податку на додану вартість та податку на прибуток. Особливості обліку кредиторської заборгованості на підприємстві в тому, що:

- облік поточних розрахунків автоматизований;
- первинними документами з розрахунків з поточних зобов’язань є типові форми документів, затверджені чинним законодавством в розрахунках за товари, виконані роботи та надані послуги (наприклад, видаткова накладна, товарно-транспортна накладна, податкова накладна та інші), при нарахуванні заробітної плати (наприклад, «Наказ про прийняття на роботу» «Особова картка працівника», «Наказ про надання відпустки», «Наказ про припинення трудового договору», «Табель обліку використання робочого часу», «Розрахунково-платіжна відомість працівника», «Розрахунково-платіжна відомість (зведена)») та при виникненні інших зобов’язань;
- синтетичний облік розрахунків з поточних зобов’язань на підприємстві ведеться на рахунках 63 (субрахунки 631 «Розрахунки з вітчизняними постачальниками», 632 «Розрахунки з іноземними постачальниками»), 64 (субрахунки 641 «Розрахунки за податками», 642 «Розрахунки за обов’язковими платежами», 643 «Податкові зобов’язання», 644 «Податковий кредит»), 66 (субрахунки 661 «Розрахунки за заробітною платою»; 662 «Розрахунки з депонентами»; 663 «Розрахунки за іншими виплатами») та на інших рахунках шостого класу Плану рахунків бухгалтерського обліку;
- аналітичний облік розрахунків з поточних зобов’язань підприємство веде по кожному контрагенту, працівнику, договору, виду податку тощо;
- в автоматизованому режимі в синтетичному та аналітичному обліку складається ряд стандартних звітів, таких як «картка рахунку», «аналіз рахунку», «оборотно-сальдова відомість рахунку», «оборотно-сальдова відомість» та інші.

З аналізу поточних зобов'язань визначено, що поточні зобов'язання станом на кінець 2021 року в пасивах ТОВ «КОНСТАНТА-Д» склали до 5%, основна частка джерел формування майна підприємства належить власному капіталу, що робить його абсолютно незалежним від позикових коштів. Поточна заборгованість досліджуваного підприємства складається в основному з короткострокових кредитів банку в минулих періодах, заборгованості за товари та послуги та іншої поточної заборгованості. Станом на кінець 2021 року відсутня прострочена заборгованість, можна зробити висновок про задовільний стан управління поточними зобов'язаннями на підприємстві.

В ході проведення досліджень нами виявлено, що організація обліку і контролю розрахунків з поточними зобов'язаннями на ТОВ «КОНСТАНТА-Д» потребує удосконалення. З урахуванням теоретичних наукових джерел, нами зроблені наступні пропозиції щодо удосконалення облікового процесу розрахунків з кредиторами ТОВ «КОНСТАНТА-Д»:

1. Вважаємо доцільним до розпорядчого документа про організацію та ведення бухгалтерського обліку (облікову політику) ТОВ «КОНСТАНТА-Д» включити наступні положення (додатки), які безпосередньо стосуються обліку кредиторської заборгованості за товари, роботи, послуги: робочий план рахунків з деталізацією управлінських субрахунків рахунку 63 (за видами валюти розрахунків, господарськими сегментами, групами постачальників); посадові інструкції бухгалтера по веденню розрахункових операцій з кредиторської заборгованості за товари, роботи, послуги; реєстри аналітичного обліку кредиторської заборгованості за товари, роботи, послуги; графік документообігу (зокрема в частині розрахункових операцій кредиторської заборгованості за товари, роботи, послуги); затверджений документ щодо термінів зберігання господарських договорів та іншої ділової документації з обліку кредиторської заборгованості; графік проведення інвентаризації та склад ревізійної комісії; положення про ведення претензійно-позовної роботи; перелік пов'язаних осіб.

2. Деталізувати рахунок 63 «Розрахунки з постачальниками та підрядниками» наступними аналітичними рахунками: до субрахунку 631 «Розрахунки з вітчизняними постачальниками та підрядниками» відкрити рахунки 631/11 «Заборгованість за товари з майбутньою оплатою», 631/12 «Заборгованість за роботи та послуги з майбутньою оплатою», 631/21 «Заборгованість за товари відстрочена», 631/22 «Заборгованість за роботи та послуги відстрочена», 631/31 «Заборгованість за товари прострочена», 631/32 «Заборгованість за роботи та послуги прострочена»; до субрахунку 632 «Розрахунки з іноземними постачальниками та підрядниками» відкрити рахунок Аналітичний рахунок 632/11 «Заборгованість за товари, роботи, послуги з іноземними постачальниками з майбутньою оплатою», 632/21 «Заборгованість за товари, роботи, послуги з іноземними постачальниками відстрочена», 632/31 «Заборгованість за товари, роботи, послуги з іноземними постачальниками прострочена».

3. Сформуванню систему управлінського обліку розрахунків з поточними зобов'язаннями, а саме для забезпечення чіткого контролю своєчасності розрахунків з постачальниками та підрядниками за кожною поставкою товарів (виконання робіт, надання послуг) складати відомості в розрізі постачальників та підрядників, в

розрізі кожного документу (рахунку) на сплату, за місцями зберігання і обліковими (товарними) партіями; аналітичний облік розрахунків за імпортними операціями здійснювати в розрізі країн, а всередині їх - в розрізі постачальників або номерів контрактів; кредиторську заборгованість класифікувати та групувати за термінами погашення на ту дату, яка є нормально допустимою (за якою термін сплати ще не настав), і ту, яка є вже простроченою в відрізках часу 1-30 днів, 30-60 днів, 60-90 днів та більше 90 днів.

5. Поточні зобов'язання, маючи безпосередній вплив на ліквідність, фінансову стійкість, платоспроможність і незалежність від зовнішніх джерел суб'єктів господарювання, потребують безперервного контролю. В цілях підвищення контролю за господарськими операціями підприємства впровадити на ТОВ «КОНСТАНТА-Д» службу внутрішнього аудиту, а аудиторські перевірки автоматизувати. Комп'ютерний аудит поточних зобов'язань забезпечує ефективність таких перевірок завдяки використанню сучасних методів аналізу, підвищує якість контролю, зменшує витрати часу аудитора на виконання аудиторських процедур та усуває недоліки внутрішнього контролю, виявлені під час перевірки. Комп'ютерний аудит дозволяє проводити оцінку достатньо великих масивів фінансових і оперативних даних у електронному вигляді спеціальними програмними засобами, що частково вирішує питання інформаційної безпеки, перевіряє алгоритм автоматизованих облікових систем господарюючих суб'єктів.

АНОТАЦІЯ

Андрузька К.О., «Облік і контроль кредиторської заборгованості на прикладі ТОВ «Константа-Д»»

Кваліфікаційна робота на здобуття освітнього ступеня бакалавра зі спеціальності «071 «Облік і оподаткування», за освітньою програмою «Облік і аудит»

Одеський національний економічний університет - Одеса, 2022 рік

У роботі розглядаються теоретичні аспекти економічної сутності кредиторської заборгованості, обліку та контролю розрахунків з кредиторами.

Проаналізовано діючу практику первинного, синтетичного, аналітичного обліку кредиторської заборгованості та її контролю на ТОВ «КОНСТАНТА-Д».

Запропоновано шляхи удосконалення обліку та контролю кредиторської заборгованості на ТОВ «КОНСТАНТА-Д».

***Ключові слова:** кредитори, постачальники та підрядники, заборгованість, зобов'язання, облік, аналіз, контроль.*

ANNOTATION

Andruzka K.O., "Accounting and control of accounts payable on the example of LLC "Constanta-D ""

Qualifying work on obtaining a bachelor's degree in the specialty "071" Accounting and Taxation", for the educational program "Accounting and audit "

Odessa National Economic University - Odessa, 2022

The work deals with the theoretical aspects of the economic essence of accounts payable, accounting and control of settlements with creditors.

Author analysis the current practice of primary, synthetic, analytical accounting of accounts payable and its control at LLC "CONSTANTA-D".

Ways to improve the accounting and control of accounts payable at LLC "CONSTANTA-D" are proposed.

***Keywords:** creditors, suppliers and contractors, debt, liabilities, accounting, analysis, control.*